

Tito

¹ Pablohájpøch høøch. Ja'a Dióshøch xmioonsähajp. Ja'a Jesucrístøch xquiuguexyhajp. Jadúhnhøch tøø xwyiinguexy coočhä jäya'ayä Diosmädia'agy nyajwiinhixó'øwät, pønjatiä Dios tøø wyiimbiy, ween hajxy jaduhñ miäbøcy, weenä tøyhajt hajxy jaduhñ miøødhaty, jaduhñä Dios hajxy hoy wylengudsähgó'øwät. ² Jéquiänä Dios hajxy xyajwiinwaanøøyyäm coo hajxy xyagjugyhadáanäm cøjxta'axiøø neby je'e jiugyhatiän. Cabä Dios mänaa yhøhñda'agy, jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo hajxy jaduhñ xyagjugyhadáanäm. ³ Coo yhabaaty, mänitä Dios hajxy jaduhñ xyhawáanäm coo hajxy jaduhñ xyagjugyhadáanäm. Tøøchä Dios jaduhñ xyhane'emy coočhä miädia'agy jaduhñ nyajwá'xät. Xtiehm wyiinguéjxhøch jaduhñ. Ja'a Dios hajxy xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm. ⁴ Tito, míičhhøch hädaa nocy nyajnääjaayøøby. Tehm tiøyhájthøch miičh njuø'øy nébiøch nhamssoo huungän. Tu'cuhdujt højtsä Diosmädia'agy nmäbøjcäm. Ja'a Diosteedy møødä Wiindsóñ Jesucristo, ween miičhä mayhajt hajxy xtiuunä, ween miičhä hoyhajtä weenhajt hajxy xmio'oy. Ja'a Jesucristo hajxy xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm.

⁵ Mänáajøch jim nwiimbitiän Creta, páadyhøch miičh jim nyajmähmøøyy coo mjaaac yaghoyó'øwät tijaty højts hänajty nga'a yajpéjtäpnä. Jadúhnhøch miičh nhane'emy coo wiindsóñ mbädá'agät maa

tsajtöjcän wiinduhmyhagajpt. ⁶ Je'e mbädá'agäp pøn hoy jäya'ayhajp, pøn to'oxiøjc tu'ug yaghijp, pøn yhuung mäbøjpä Diosmädia'agy, pøn yhuung hoy wädijp, pøn yhuung mädia'agymiäbøjp. ⁷ Ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ tunaambä wiindsøn, ja'a Dios hajxy moonsähadääanäp. Howyiinmahñdy hajxy yaghídäp. Cab hajxy jiootmøjhådät. Cab hajxy yhawa'andá'agät. Cab hajxy yhu'ug cab hajxy jiøø'xät. Cab hajxy chiptsögät. Cabä jäya'axiadø'øñ hajxy yhadsögät. ⁸ Yajtøjtägø'owäp hajxy pønjaty mejtsp maa tiøjc-hajxiän; piu'umiø'owäp quioñdymo'owäp hajxy jaduhñ. Chögäp ja'a hoybä hajxy. Cab hajxy choj jootmá'adät. Hoy hajxy jiäya'ayhådät. Hoy ja'a Diosmädia'agy hajxy quiudiünät. Cabä haxøøgwiiinmahñdy hajxy yajtúnät. ⁹ Cabä tømiädia'agy hajxy ñajtshixø'owät, ja'a hajxy tøø yajnähixø'øyíjjäbä, jaduhñä mäbøjpädøjcä hoguiuhdujt hajxy yajwiingapxø'owät. Jaduhñ hajxy yajcähxø'ogäp coo häna'c-hajxy yhøhñda'agy, ja'a wiingmädia'agy hajxy yajnähixøøbiä.

¹⁰ Nämäyyä høhñdaacpähajxy wiädity. Cabä Diosmädia'agy hajxy quiudiuna'añ. Nää nägoodä hajxy jaduhñ ñä'ä capxy ñä'ä mädia'agy. Jaduhñä häna'c-hajxy nämäy jiatcøøbiä, ja'a hajxy jaduhñ mänaambä coo ja'a mäbøjpädøjc-hajxy tsipcøxp yajcircuitdarhådät. ¹¹ Tsipcøxp myaghamónät pønjaty jaduhñ wiing yajnähixøøby. Cabä cuhdujt hajxy miøodä coo hajxy jaduhñ wiing yajnähixø'owät. Yajmäjuyaamb hajxy, paady hajxy jaduhñ wiing yajnähixø'øy. Hoçhähdieuñänä hajxy jaduhñ jiatcø'øy. Haa ja'a mäbøjpädøjcä

wiingmädia'agy hajxy jaduhñ yajnähixøyyäbä, naxy hajxy jaduhñ yajtu'udägoyyii, ja'a hajxy tu'jøøn tu'tøjcpä.

12 Jaduhñä Cretabäjäya'ay tu'ug tøø yhuuc mänaam̄bä coogä miägunaaxhajxy jiaançh tehm̄ yhøhñda'agy, møød coog hajxy hanaxiä quiahwiindøyyä, møød coog hajxy jiaançh tehm̄ quiaxä, møød coog hajxy jiaançh tehm̄ ñuuuxho'ogy. Jaaya'ay jaduhñ tøø miäná'añäbä, profeta hijty tiuum̄by. **13** Tehm̄ tiøyhajt jaduhñ coo ja'a Cretabä-jäya'ayhajxy jaduhñ haxøøg jiäya'ayhaty. Paady miiçh møc-haamby mhoj mmägåpxät, weenä Diosmädia'agy hajxy jaduhñ hoy miäbøcy. **14** Cabä høhñda'agymiädia'agy hajxy miøjpädä'agät, ja'a judíoshajxy naxy yajnähixøøbiä. Møød weenä mädia'agy hajxy quia'a cudiuñ nebiä häna'c-hajxy jia hane'emiän, ja'a tøyhajt hajxy ca'a tsojpä.

15 Ja'a häna'cä howyiinmahñdy hajxy møødpä, cumáayyäbä Dios hajxy jaduhñ, hoy hajxy quia'a ja cudiuñ nebiä häna'c høhñdaacpähajxy jia hane'emiän. Pero ja'a häna'cä Diosmädia'agy hajxy ca'a mäbøjpä, caba Dios hajxy quiumatii je'eguiøxpä coo haxøøgwiinmahñdy hajxy jiaançh tehm̄ miøødä. Cab hajxy tii hoy ñänømy. **16** Jaduhñ hajxy jia mäna'añ cooc tyijy ja'a Dios hajxy yhixyhaty, pero coo hajxy haxøøgjaty wyl'i jiatcø'øy, jaduhñ hajxy yajcähxø'ogy coo hajxy tøyhajt quia'a hixiä. Cabä Diosmädia'agy hajxy quiudiuna'añ. Cabä hodiuung hajxy ñä'ägädä jada'añ. Paady hajxy xiøøghadyii ja'a Dios.

2

¹ Pero miičh, ja'a hoguiuhdujt myajnähixó'øwäp, jaduhñä mäbøjpädøjcä Diosmädia'agy hajxy hoy quiudiúnät. ² Jaduhñä majjäya'adiøjc myajwiinxiiic myajwiingapxó'øwät coo hajxy quia'a hu'ug quia'a jöø'xät. Cab hajxy nää nägoodä ñä'ä xi'ig ñä'ä hanähätät. Hoy hajxy jiäya'ayhädät. Hamuumdu'jootä Diosmädia'agy hajxy miäbögät. Hoy ja'a miäjøøn miädøjc hajxy choc pia'häyówät. Miee'xtúgäp hajxy coo hajxy hänajty chaaçhpöcy. ³ Jaduhñä tajhoctøjc myajwiinxiiic myajwiingapxó'øbiät coo howyiinmahñdy hajxy miøødhädät, jaduhñ hajxy hoy quiuhdujthädät. Cab hajxy pøø ñähøønó'øwät. Cab hajxy yhu'ug cab hajxy jiøø'xät. Ja'a hoybä weenbä hajxy yajnähixó'øwäp. ⁴ Jaduhñä tajhoctøjcä miädsan miädo'oxy muutspä hajxy yajwiinxiiic yajwiingapxó'øwät coo ja'a yhuung coo ja'a ña'ay hajxy chögät, ⁵ møød coo hajxy hoy jiäya'ayhädät. Ja'a howyiinmahñdy hajxy miøødhädäp. Hoy yajxonä jiøøn tiøjc hajxy cwieendähädät. Miøødhädäbä hojioot hajxy. Wyiingudsähgó'øwäbä ñihyhap hajxy. Coo hajxy jaduhñ hoy quiuhdujthädät, jaduhñä cu'ugä Diosmädia'agy hajxy wyiingudsähgó'øwät.

⁶ Jaanä jaduhñduhmbä, jaduhñä muutsc-häna'ctøjc myajwiinxiiic myajwiingapxó'øwät coo howyiinmahñdy hajxy miøødhädät. ⁷ Jaanä jaduhñ miičhpä, tehñgajnä hoy mwädítät, weenä mäbøjpädøjc jaduhñ xpiahixy. Howyiinmahñdymøød myajnähixó'øwät. Caj nä'ä nägoodä mnä'ä

xi'ig mnä'ä hanähätät. ⁸ Ja'a hoguiapxy ja'a homiädia'agy jaduhñ myajnähixó'øwäp, jaduhñ pøn xquia'a jøjcapxó'øwät. Jaduhñä nmädsiphájtämhajxy chähdiúnät, cab hajxy jaduhñ hoy xñänøømämät haxøøg.

⁹ Hoorä, ja'a häna'c-hajxy hijpä cudoogø'øyä, jaduhñ myajwiinxiiic myajwiingapxó'øwät coo ja'a wyiindsønä miädia'agy hajxy pedyii quiidiuun quiuñájxät, hoy hajxy nä'ä waambaty yhane'emyii. Cab hajxy yhadsoowiimbídät. ¹⁰ Cab hajxy mieedsät. Hamuumdu'jootä wyiindsønä miädia'agy hajxy yajtúunät, ween hajxy jaduhñ quiuumayii, wehndä wyiindsønä Dios miädia'agy hajxy jaduhñ xmiäbójcät. Ja'a Dios hajxy xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm.

¹¹ Hiñ, tøø ja'a Dios jaduhñ yajcähxø'øgy coo ja'a mayhajt tøø tiuñ, coo hajxy nägøxiä xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm, mäduhñtiä hajxy yaa nhíjtäm hädaa yaabä naaxwiin. ¹² Jaduhñä Dios hajxy xyhanéhmäm coo ja'a haxøøgwiinmahñdy hajxy nnajtshixóøyyämät møødä hadsojtwiinmahñdy, møød coo ja'a howyiinmahñdy hajxy nyaghítämät møødä hoguiuhdujt, møød coo ja'a Dios hajxy hamuumdu'joot nwiingudsähgøøyyämät, jaduhñ hajxy hoy nwädíjtämät hädaa yaabä naaxwiin, ¹³ je'eguiøxp coo ja'a Jesucristo hajxy jaduhñ njøbhíjxäm coo yaa quiädaactägatsa'añ neby hajxy tøø xyajwiinwaanøøyyäm. Xi'ig xon hajxy jaduhñ njøbhíjxäm. NDioshájtäm ja'a Jesucristo hajxy jaduhñ. Møj jaançh je'e. Je'e hajxy xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm. Yajxón jiaançh tehm quiäda'aga'añ. ¹⁴ Paady hajxy hoy

xñähho'túutäm, jaduhñä haxøøg ca'a hoybä hajxy xquiøxy yajnähwaats xquiøxy yajcuhwáatsäm. Jaduhñ hajxy xquiu'ughájtäm, weenä hoybä weenbä hajxy jaduhñ hamuumdu'joot ndúuñäm.

¹⁵ Jaduhñdsä mäbøjpädøjc myajwiinxiiç myajwiingapxó'owät coo hajxy jaduhñ miäbögät. Mmøød miiçhä cuhdujt jaduhñ coo mhoj coo mmägápøxt pøn ca'a mäbøgaamb, jaduhñ mga'a yajpéxät.

3

¹ Jaduhñä mäbøjpädøjc myagjahmietstá'agät coo ja'a gobiernähajxy wyiingudsähgø'owóøjät møødä cuuduunghajxy, møød coo ja'a miädia'agyhajxy quiudiúuñäxät. Cabä mäbøjpädøjc-hajxy ñuuuhó'ogät. Tiúnäp ja'a cu'ugtuung hajxy. ² Cab hajxy pøn ñähøønó'owät. Cab hajxy chiptsogät. Mee'xxieemy hajxy jiäya'ayhádät. Hoy piøñä hajxy wyiingudsähgø'owät.

³ Hix, hijty, cabä Diosmädia'agy hajxy hijty nwiinjuóoyyäm. Cab hajxy hijty ngudiúuñäm. Tu'udägóoyyäm hajxy hijty. Hanaxiä haxøøg ca'a hoybä hajxy hijty nhadsójäm. Haxøøg hajxy hijty njäya'ayhájtäm. Hadsojtwinmahñdy hajxy hijty nyaghíjtäm. Xxiøøghájtäm ja'a cu'ug hajxy hijty. Hamiñ haxøpy hajxy hijty nnimiäháñ nnimiägø'owhájtäm. ⁴⁻⁵ Pero mänitää Dios yajwiingähxø'cy coo hajxy xñäxúu'tsäm, møød coo hojioot jiaançh tehm miøødä. Mänit hajxy xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm coo hajxy jaduhñ xñäxúu'tsäm, ca'a jie'eguiøxpä cooc tyijy hajxy hoy tøø ngudiúuñäm. Jaduhñ hajxy xyajnähwaats xyajcuhwáatsäm coo hawiinjemyjoot coo

hawiinjemywyiinmahñdy hajxy xmióoyyäm, møød coo ja'a Dioshespíritu hajxy xyagjeem xyajtágájtsäm. ⁶ Coo ja'a Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, jaduhñä Dios ja'a yhEspíritu hajxy møj may xmióoyyäm. ⁷ Paadiä Dios ja'a yhEspíritu hajxy xmióoyyäm, jaduhñ hajxy xpiädääcacäm hawa'adstuum. Møjjä mayhajt hajxy jaduhñ xtiúuñäm. Møød jaduhñ hajxy xyagjugyhadáañäm cøjxta'axiøø nebiä Dios jiugyhatiän. Jaduhñ hajxy tøø xyajwiinwaañóoyyäm. Paady hajxy jaduhñ njøbhíjxäm.

⁸ Tehm tiøyhajt jaduhñ. Naxy miichä mäbøjpädøjc jaduhñ mdehm miägapx mdehm yhané'emät coo hajxy hamuumdu'joot hoy quiuhdujthådät, ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø miäbøquiäbä. Tehngajnä hoybä weenbä hajxy tiúnät. Tsoobaatp jaduhñ. Jaduhñ hajxy ñiyaghoyø'øwøøjät. ⁹ Pero caj myajtágø'øwät maa ja'a høhñda'agymiädia'agy hajxy naxy yajcapxiø'øyän, maa ja'a jecyquiuhdujt hajxy naxy yajtsipta'aguiän, maa ja'a jecyjiäya'ay xiøø hajxy naxy yajtøøw yajtøø'xän. Cab jaduhmbä capxy mädia'agy jaduhñ ñä'ägädä tuungpaady.

¹⁰ Jii häna'c-hajxy näje'e maa ja'a tsajtøjcän, wiingjaty hajxy yajnähixø'øy. Y coo ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduhñ näje'e miäbøcy, tu'udägooby hajxy jaduhñ. Cabä jiamioød hajxy hoy miøødhijnä tu'ugmädia'agy. Pønjaty jaduhñ wiingjaty yajnähixøøby, mhójäp jaduhñ tähooc metsc-hooc, ween hajxy yhuuc hamoñ. Y pø cab hajxy jaduhñ yhamona'añ, mäniit mga'a mämøjø'øwät mga'a mämayø'øwät. ¹¹ Pønjaty

jaduhñ jatcøøby, cabä howyiinmahñdy hajxy miøødä. Haxøøgä wyiinmahñdyhajxy jaduhñ. Paady hajxy haxøøgtuum piäda'aga'añii.

12 Jímhøchä Aremas nguexa'añ maa miiçhän. Coo ja'a Aremas jaduhñ quia'a yajnäbaadó'øwät coo jim ñócxät, mänítøchä Tíquico mäbøcy jim̄ nguéxät. Coo jim̄ miédsät, mänítøch miiçh jim̄ nøcxy xpiaady Nicópolis. Jímhøch nhida'añ høxtä coo tøøchpä ñáxät. Mhuuc hadó'ødsäp jaduhñ.
13 Jimä Apoloshajxiäda'a wiädity Creta møødä Zenas, ja'a cuhdujtyajnähixøøbiä. Coo hajxy hänaajty tiu'ubøga'añ, mänit miiçh cøxiä wiinä mmó'owät tijaty hajxy hänaajty yajmaajiadaamby.
14 Jaduhñä njamiøødhåjtäm myajwiinxiiic myajwiingapxó'øwät coo ja'a hoyba weenba hajxy tehngajnä tiúnät, ween hajxy jaduhñ piuhbety pøn hänaajty yajmaajiajp. Cab hajxy ñä'ä nuuxhó'ogät.

15 Ja'a njamiøødhøch hajxy yaa xmiøødhijpä, xyhaagä yajpoo'xp miiçh jaduhñ. Huuc tunä mayhajt, huuc yajpoo'x ja'a høøöhcøxpä pønjaty højts jim̄ xchojp xpia'häyoob ja'a Diosmädia'agyquiøxpä. Ween mijtsä Dios ja'a hoyhajtä weenhajt xmio'oy nägøxiä. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

x

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8